Protestantse Gemeente Amersfoort

Verslag thema-avond Missionaire Presentie

Bij dit verslag hoort deze powerpointpresentatie waarop aanvullende informatie te vinden is.

Op dinsdag 27 oktober 2026 kwam de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Amersfoort bijeen in het koor van de Sint-Joriskerk. Centraal stond de vraag hoe wij als kerk missionair present zijn. Vier sprekers vertelden uit eigen ervaring, daarna gingen we in groepjes verder.

Opening

Jaap Wiersma opende de avond en lichtte het programma toe. Daarna gaf hij het woord aan ds. Arjan Plaisier.

Ds. Plaisier merkte op dat de Algemene Kerkenraad sinds juni niet meer bijeen is geweest. Voelen we ons nog met elkaar verbonden? Hij sprak de hoop uit dat dat zo is.

Vervolgens hield hij een korte overdenking bij de oecumenische schriftlezing, de twee grote geboden:

‘U zult de Heer, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand. (…) U zult uw naaste liefhebben als uzelf.’ (Matteüs 22:37-39)

De vraag die hij ons meegaf: is wat wij als kerk doen een belichaming van God liefhebben boven alles? In dat licht luisterden we naar de ervaringsverhalen. We zijn niet alleen aan het zenden; we willen vertellen wat het evangelie met ons doet.

We zongen samen *Bless the Lord, my soul*.

De Brug: een brug in de wijk

Stephan Dijkstra, missionair ouderling

Stephan is lid van De Brug en vervult de rol van missionair ouderling samen met zijn vrouw. Om hen heen staat een missionair team. Ook de gemeenteleden maken er deel van uit: soms op de achtergrond, soms heel zichtbaar.

Doel en visie. De Brug heeft een duidelijk doel geformuleerd en dat onlangs verdiept. Ook is uitgewerkt *hoe* ze dat doel willen bereiken. De visie op zichtbaarheid is uitgebeeld als een oneindigheidsteken: Jezus volgen als voorbeeld, het leven met elkaar delen, groeien als gemeenschap en een missionaire houding. Die houding nemen we mee naar huis, naar het werk en naar onze persoonlijke omgeving. Daarnaast organiseert De Brug activiteiten in de wijk, om ontmoeting mogelijk te maken en dienstbaar te zijn.

Voorbeelden uit de praktijk. De kerk ligt tussen Schuilenburg en Randenbroek, met twee winkelcentra dichtbij.

- **Mobiele kapel.** Deze gaat mee de straat op. Je kunt er een kaarsje branden, een gesprek voeren en in verschillende bijbels lezen.

- **Kerstkoor.** Met Kerst vormen we een koor dat op straat zingt.
- **Startzondag in de wijk.**
- **Buurtkastje.**
- **Duofietsen**, waarbij wordt gefietst met wijkgenoten.
- **Buurtmaaltijd** op de laatste woensdag van de maand.
- **Samenwerking** met onder meer stichting Rentree, en appgroepen met bewoners en instanties in de wijk.

Wat gaat goed? Er ligt een jaarprogramma met activiteiten. Veel wordt informeel opgepakt in de kerk. Er is contact met verschillende instanties in de wijk.

Wat kan beter? Hoe maken we dit gemeentebreed, zodat niet alles bij het missionair team ligt? Hoe bereiken we de doelgroepen echt? Faciliteren en organiseren kunnen we goed. Het laten gebeuren, en ons door de Geest laten verrassen, blijft soms een uitdaging.

Kernpunten

- Breng het missionaire dichtbij: leg de nadruk op toerusting en maak het klein en praktisch.
- De focus van De Brug ligt op toerusting binnen de gemeente, zodat de drempel laag is. Een lage drempel maakt het makkelijk om naar binnen te komen, maar ook om naar buiten te gaan.

Hervormde Wijkgemeente Sint Joriskerk: een kerk voor de stad

Harro Knook, missionair ouderling

De Sint-Joriskerk staat op een geweldige plek, midden in de stad. Harro vertelde wat de gemeente drijft en motiveert.

Betrokkenheid. Toen Harro missionair oudelring werd, zei hij: we moeten betrokken zijn op elkaar. Voelt iemand die hier binnenkomt die betrokkenheid? Daarnaast willen we betrokken zijn op onze stad: hoe kunnen we daar aanwezig zijn? En met onze missionaire inzet zijn we ook wereldwijd betrokken.

Wat ons motiveert. Een kerk in de stad zoals de Levende: Hij die was, is en komt. Het gebouw zelf maakt al zichtbaar dat God hier al honderden jaren aan het werk is. Daarnaast geloven we dat we, door er als kerk te zijn, geloven *voor de stad*.

Drie kernpunten

1. **Een zorgende kerk**, diaconaal present in de wijk.
2. **Een open kerk**: open op zondagmiddag en rond feestdagen ook op zaterdag, twee diensten op zondag, Momentum en meer.
3. **Een (op)zoekende kerk**: maaltijden, de Alpha-cursus, aandacht voor niet-actief meelevende leden en themadiensten over missionair zijn vanuit jezelf.

Wensen en ideeën. We hopen dat de stad naar de kerk komt, en we willen het gebouw beter gebruiken. We hebben een fantastisch gebouw; hoe kunnen we het ook doordeweeks benutten?

- Basisscholen uitnodigen en de kerk laten zien.
- Doordeweeks aanwezig zijn voor pastoraal en diaconaal contact.
- Een Joriscafé in de stad? Dromen kan altijd.
- Lezingen, seminars en thema-avonden over zingeving in de Joriskerk.

Uitdagingen. Voldoende vrijwilligers, de combinatie met verhuur en exploitatie van het gebouw, projectmatig werken en de bereikbaarheid van de kerk. De grootste vraag: hoe zorg je dat iemand die nieuw binnenkomt ook echt blijft?

Adventkerk: Huis van Hoop

Marieke Verkaik

De Adventkerk kerkt in een gebouw op een kruispunt van wijken. Maar wat betekenen we voor de wijk, en wat laten we eigenlijk zien? Niet alleen het gebouw, maar juist de gemeente wil een huis van hoop zijn.

Wat ons drijft. Het is onze roeping om een getuigende gemeente te zijn, met een bijbelse opdracht. Onze kerk staat in de Kruiskamp; de kerk hoort bij de buurt en we voelen ons verplicht er iets te betekenen. Regelmatig vragen we ons af: wat als de Adventkerk ineens weg zou zijn? Wat zou er ontbreken, zouden we gemist worden? Is het antwoord nee, dan zijn we nog niet op de goede weg.

Van doen naar zijn. We zijn eigenlijk gestopt met 'wat we doen' en zijn meer gaan *zijn*, biddend. We hebben gebeden over wat we als kerk voor de wijk mogen betekenen. Dat is een mooi proces om als gemeente over je heen te laten komen en voor open te staan.

Het begint met een verlangen naar gastvrijheid: mensen uit de wijk uitnodigen en als kerk een plek krijgen in de wijk. We willen meer zijn dan een buurtcentrum, maar mensen moeten wel zonder druk of drempel binnen kunnen lopen.

Voorbeelden uit de praktijk

- **Een zitplek naast de kerk**, op de plek waar een olifantenpaadje liep. Er staan bankjes en er hangen QR-codes met overdenkingen, filmpjes en bijbelteksten. Er is ook gewoon ruimte voor gesprek en ontmoeting. Een bord vraagt: *Wat geeft jou hoop?*
- **Aansluiten bij wat er al is.** Het hoeft niet allemaal extra. De Open Maaltijd bestond al.
- **Een stilteruimte**, zodat er altijd gebeden kan worden.
- **Uitdeelkastjes en een openbare koelkast.**

Wat het vraagt. Een werkgroep Huis van Hoop, samengesteld uit alle geledingen en met breed draagvlak. Het krijgt een plek in de beleidsplannen. We doen het biddend en stap voor stap. Ontwikkelen en toerusten blijft een grote uitdaging.

Kritische vragen

- Bewegen we echt mee met God? Staan we open voor zijn beweging, of zitten we vast in onze binnenkerkelijke beweging?
- Zijn we er klaar voor om 'buiten' binnen te halen en anderen erbij te betrekken?

Uit de zaal klonk een vraag: wat is gastvrij zijn voor de Adventkerk? Het ongemakkelijke in huis halen en daarmee leren omgaan. Bijvoorbeeld wanneer mensen er net even anders uitzien dan wij gewend zijn.

Raad van Kerken: taakgroep Missionaire Presentie

Rita Hunink

Rita gaf een korte schets van de Raad van Kerken en sprak namens de taakgroep Missionaire Presentie.

Waarom de Raad van Kerken? Omdat we allen één mogen zijn. Eens worden we het nooit helemaal, zeker niet als we oecumenisch kijken. Maar we mogen samen één zijn. Vanuit dat samen één zijn navigeren we alles, ook kijken we hoe we elkaar kunnen vinden en versterken.

Taakgroep Missionaire Presentie Deze taakgroep wordt aangestuurd door drie mensen: Rita als trekker, en Kees Klapwijk en Wim van Rijnswou (beiden inmiddels lid van de NGK). Daarnaast zijn er veel vrijwilligers betrokken vanuit de verschillende kerken voor Momentum en Amersfoort Aangenaam. De taakgroep faciliteert, maar organiseert zelf niet. Ontmoeting staat daarbij centraal.

- **Momentum,** iedere zondag vanaf mei t/m september de Joriskerk open stellen voor publiek met daarin 2 momenten van 15 min. Met livemuziek, lezingen uit OT en NT en een moment van stilte. Vrijwilligers komen dan uit alle kerken in Amersfoort
- **Amersfoort Aangenaam:** 4xpj is er een markt voor nieuwkomers in Amersfoort vanuit de burgerlijke gemeente. Op die markt staan dan allerlei vrijwilligers organisaties van sport en cultuur. Wij staan daar namens alle kerken in Amersfoort met een folder waar kerken te vinden zijn en verwijzing naar websites.
- **Site geloven033.nl** voor zinzoekers en activiteiten
- ***GVO (godsdienstig vormingsonderwijs) op openbare basisscholen***
  Het (volledig gesubsidieerde) vormingsonderwijs voor - gewoonlijk - de hoogste groepen van het openbaar basisonderwijs heeft vijf poten: rooms katholiek, protestant (PCGVO), humanistisch (HVO), islamitisch en hindoeïstisch. De RvK-A heeft de rol van zendende instantie, is het 'geestelijk onderdak' voor de vakdocenten (spirituele ondersteuning) en wil het PCGVO promoten.
- **Bijeenkomen en Whatsappgroep** De commissie roept sinds oktober 2023 alle MP werkers (van alle kerken en dus ook PGA) eens in de zoveel tijd samen om na te denken over MP zijn in Amersfoort. Er is een app-groep opgestart waarin missionaire ouderlingen

en -betrokkenen zitten. Inspireren, informeren en betrekken is het doel van deze appgroep. Wil je in deze groep? Stuur dan Rita een bericht via ritahunink@gmail.com.

De vraag die Rita ons meegaf: Hoe kunnen we samenwerken, zodat in 2030 iedereen in Amersfoort in ieder geval één keer iets van het evangelie heeft gehoord en gezien?

Gesprek in groepjes

Tot slot gingen de aanwezigen in groepjes uiteen om vragen te bespreken. Wat er in de groepjes is gezegd, is op papier vastgelegd.

De uitkomsten van de groepsgesprekken volgen hier, uitgewerkt op basis van de screenshots.

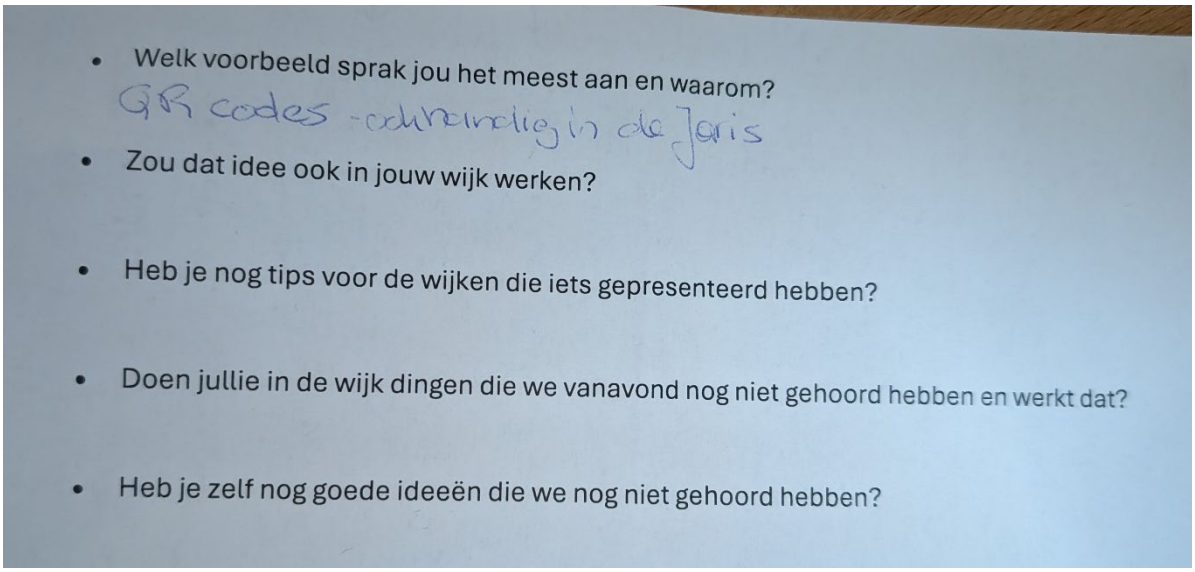

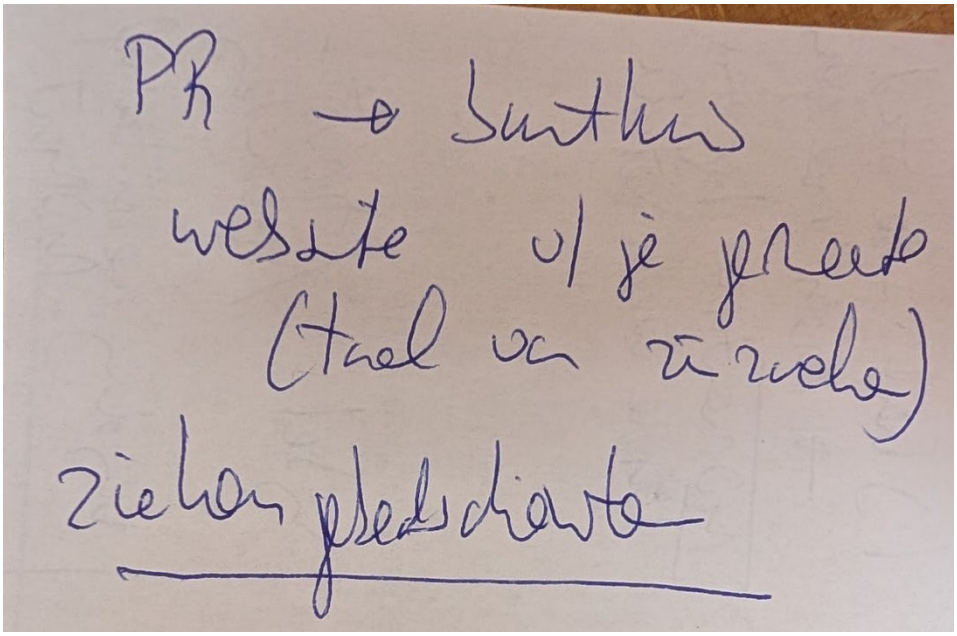

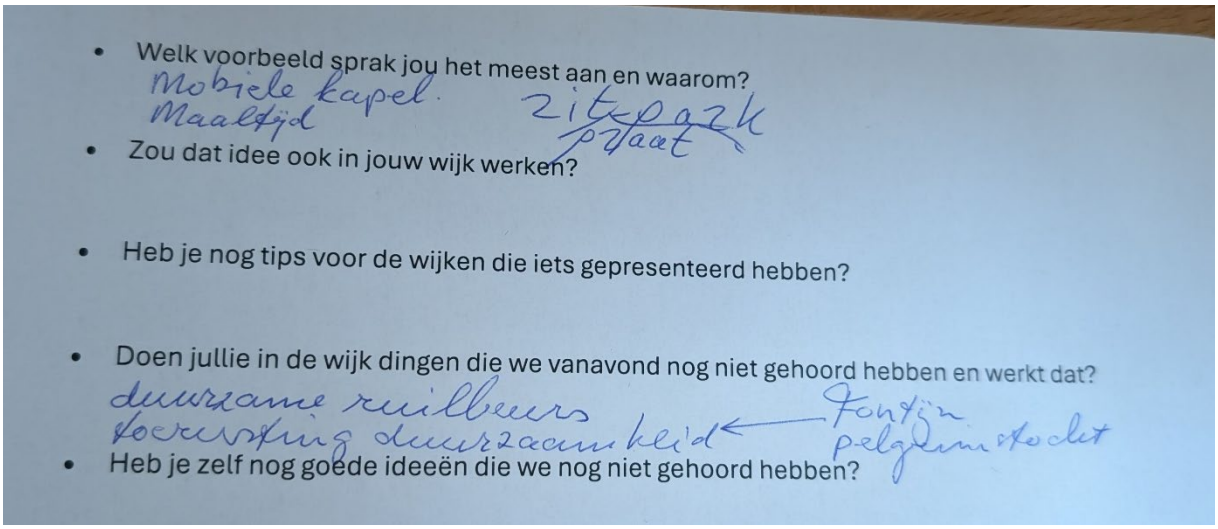

- Welk voorbeeld sprak jou het meest aan en waarom?
  Mobiele kapel. Zitzak
  Maaltijd plaat
- Zou dat idee ook in jouw wijk werken?
- Heb je nog tips voor de wijken die iets gepresenteerd hebben?
- Doen jullie in de wijk dingen die we vanavond nog niet gehoord hebben en werkt dat?
  duurzame ruilbeurs
  bewustwording duurzaamheid ← Fontijn pelgrimstocht
- Heb je zelf nog goede ideeën die we nog niet gehoord hebben?

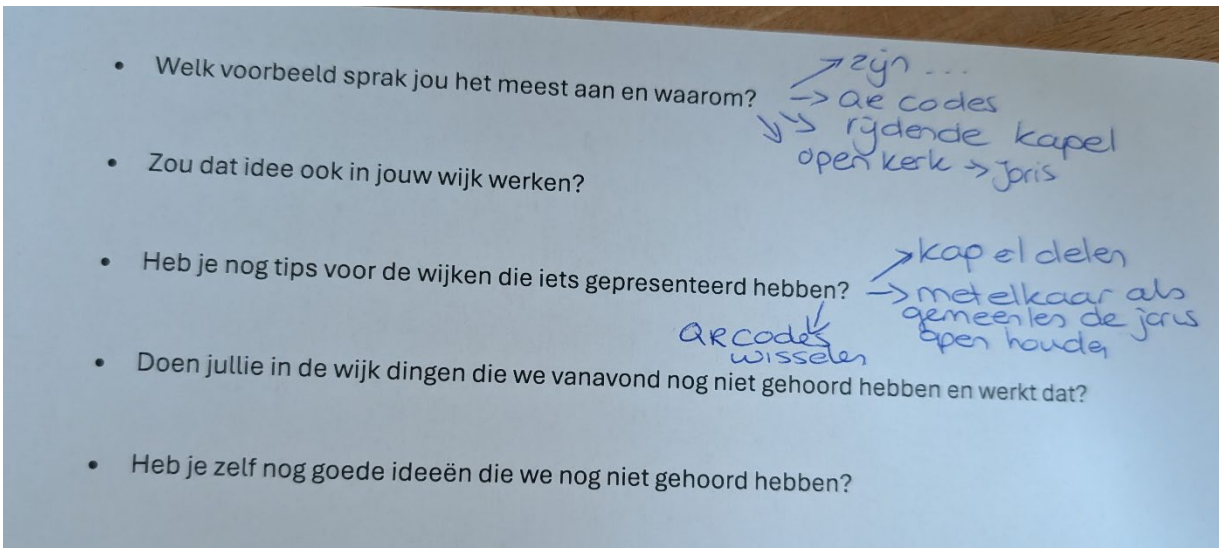

- Welk voorbeeld sprak jou het meest aan en waarom? → zijn ... → de codes → rijdende kapel open kerk → Joris
- Zou dat idee ook in jouw wijk werken?
- Heb je nog tips voor de wijken die iets gepresenteerd hebben? → kapel delen → met elkaar als gemeenten de jurs open houden
  QR codes wisselen
- Doen jullie in de wijk dingen die we vanavond nog niet gehoord hebben en werkt dat?
- Heb je zelf nog goede ideeën die we nog niet gehoord hebben?

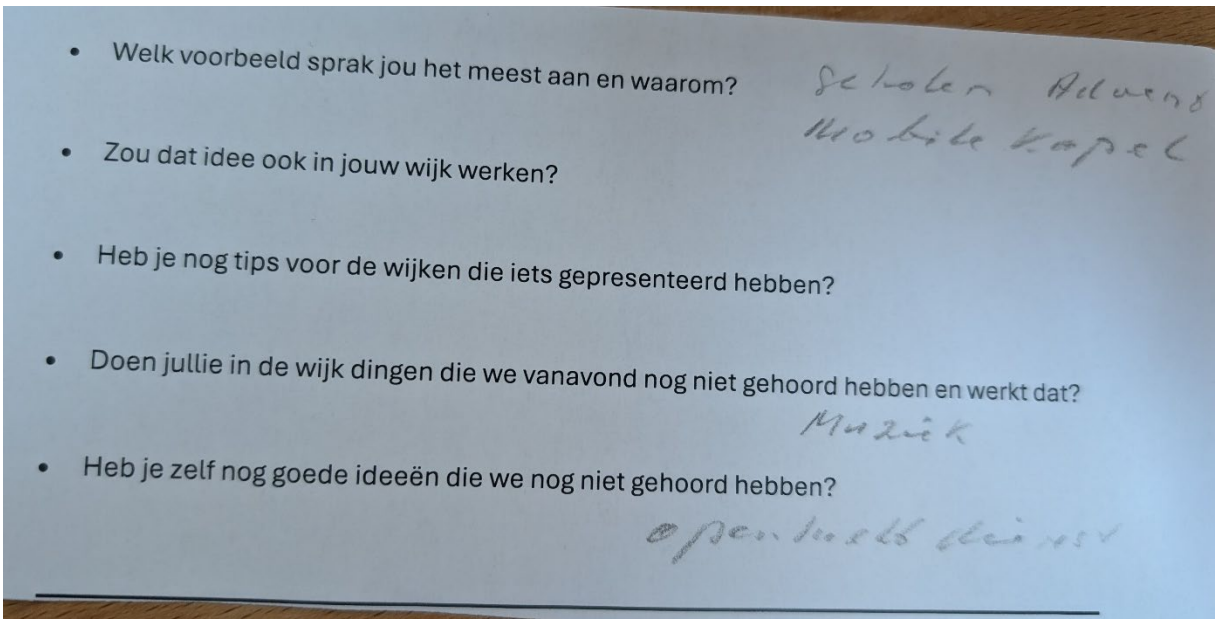

- Welk voorbeeld sprak jou het meest aan en waarom? scholen Advent mobiele kapel
- Zou dat idee ook in jouw wijk werken?
- Heb je nog tips voor de wijken die iets gepresenteerd hebben?
- Doen jullie in de wijk dingen die we vanavond nog niet gehoord hebben en werkt dat?
  Muziek
- Heb je zelf nog goede ideeën die we nog niet gehoord hebben?
  openluchtdienst

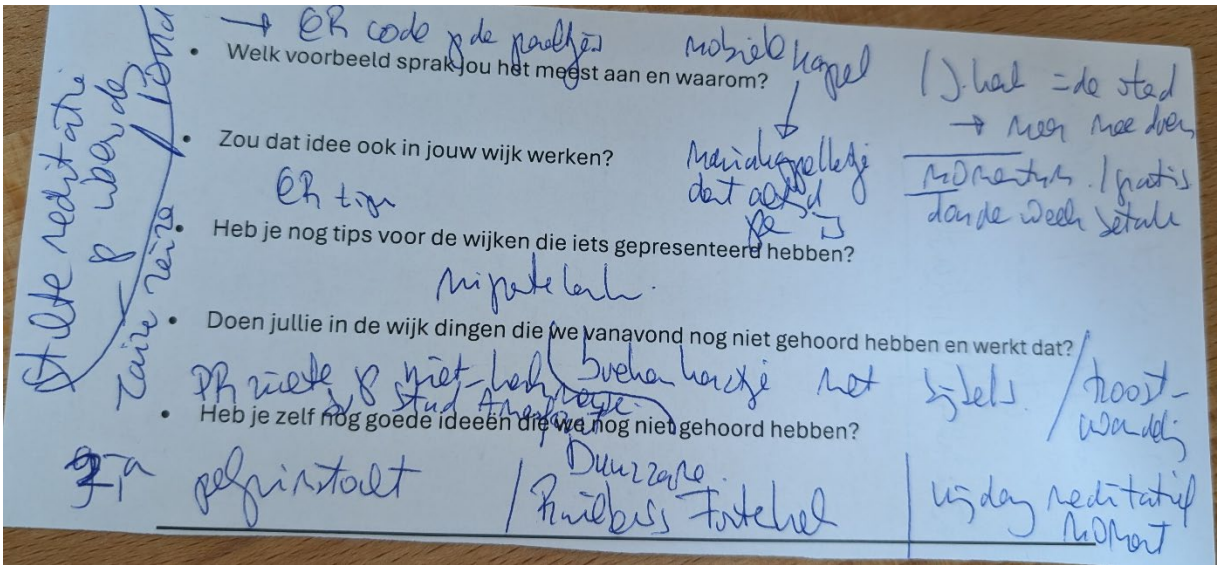
Welk voorbeeld sprak jou het meest aan en waarom?
Zou dat idee ook in jouw wijk werken?
Heb je nog tips voor de wijken die iets gepresenteerd hebben?
Doen jullie in de wijk dingen die we vanavond nog niet gehoord hebben en werkt dat?
Heb je zelf nog goede ideeën die we nog niet gehoord hebben?

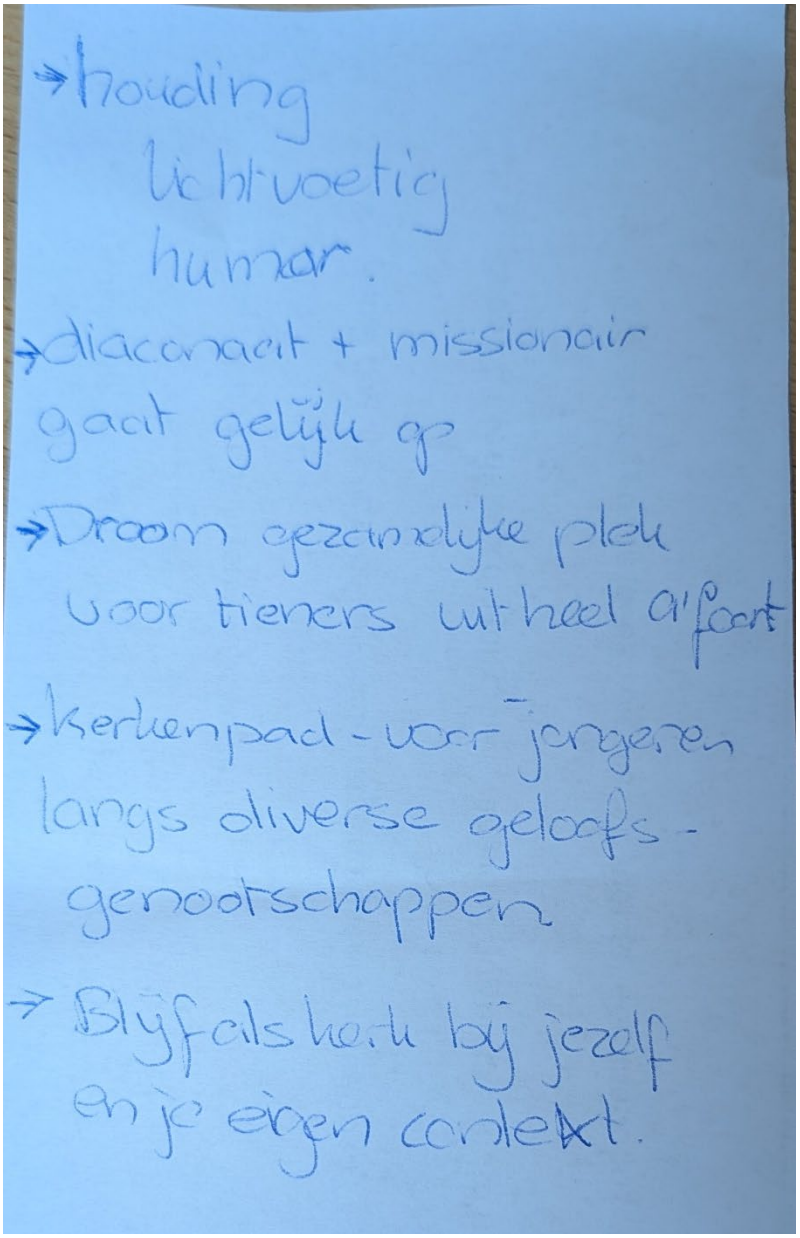
houding
lichtvoetig
humor.
diaconaat + missionair
gaat gelijk op
Droom gezamelijke plek
voor tieners uit heel Amfoort
kerkenpad - voor jongeren
langs diverse geloofs-
genootschappen
Blijf als herder bij jezelf
en je eigen content.

Beschouwing en afsluiting

Door stadsdominee Marleen Kool

Aan mij de schone taak om deze boeiende avond af te ronden met een korte beschouwing. Allereerst: wat een creativiteit en vindingrijkheid is er gedeeld! Goed om dat van elkaar te horen en te zien.

Tijdens de Diversiteitsweek in Amersfoort zat ik aan een maaltijd in het Eemhuis, te midden van het veelkleurige Amersfoort. Er klonk die avond een missionair verhaal. Een van de initiatiefnemers van 'Deel je duif', een joodse jongen, vertelde over hún missie, die na 7 oktober 2023 werd geboren: samen optrekken, een jood, een moslim en een christen, om te bouwen aan een duurzame dialoog.

Één zin uit zijn verhaal nam ik mee, speciaal voor ons hier nu: 'Zorg dat je je altijd aan de rand van je eigen bubbel beweegt. Want juist daar ontmoet je anderen van wie je kunt leren.'

Dat hoorde en zag ik gebeuren in de verhalen die vanavond zijn gedeeld: mensen met de moed om zich aan de randen van hun eigen bubbel te bewegen.

Een bubbel geeft geborgenheid en veiligheid, maar aan de rand ervan word je bevraagd, verrast en ontregeld. En dáár leer je niet alleen de ander kennen, maar ook jezelf en je eigen bubbel weer op een nieuwe manier. Daarom vind ik wederkerigheid in ons missionaire denken zo belangrijk. In elke ontmoeting ben je aan elkaar gegeven. In elke ontmoeting komt het aan op luisteren, en op de moed om zelf tevoorschijn te komen.

En wat kom je tegen aan die rand?

Als stadsdominee, en zeker in de Zwaan, ontmoeten we veel mensen die graag even binnenlopen. Om een kaarsje aan te steken. Om te 'verklaren' dat ze niet of niet meer gelovig zijn… maar toch. Ze zoeken, zoals ieder mens, onderdak voor hun ziel.

Daarom ben ik ervan overtuigd: de kerk moet een plek zijn voor ontmoetingen op zielsniveau. Een plek voor de trage vragen van het leven: vragen waarop je niet zomaar een antwoord hebt en die een leven lang met je meegaan. Een plek waar wanhoop wordt gedeeld en hoop wordt gevoed. Waar het stil kan zijn en waar een ander licht, van Godswege, op het leven van ieder mens valt.

Kerk is wat mij betreft dan niet het gebouw. Kerk is de ontmoeting die jou als kerkmens zomaar ten deel kan vallen: op straat, in de trein, aan een kassa of in een wachtkamer.

In de verhalen van Jezus gaat het steeds om de menigte, de schare waarover Hij met ontferming bewogen is. Die bewogenheid mag onze drijfveer zijn. Laten we op ons missionaire pad dan vooral die ene mens in het vizier hebben die van het ene loket naar het andere wordt gestuurd, van het kastje naar de muur. Juist daar zichtbaar zijn, bij dat kastje en bij dat loket: dat helpt!

Jezus liep voortdurend tegen grenzen aan en bracht ze aan het licht. Grenzen tussen landen en tussen mensen: groot en klein, man en vrouw, rein en onrein. Er is geen grens die Hij niet aftast of overbrugt. Wat zou onze samenleving ervan opknappen als er minder muren en grenzen zouden zijn, en als er minder in termen van binnen en buiten werd gesproken en gedacht! En als mensen zich thuis voelen, omdat ze worden gezien zoals God naar ieder mens kijkt: met onvoorwaardelijke liefde, mededogen en verwondering.

Aan de randen van onze eigen bubbel, daar gebeurt het. Missionair zijn betekent dan ook: je verbinden met de mensen om je heen en met wat er om je heen gebeurt. En daarbinnen het heilzame van die onvoorwaardelijke liefde delen, door te luisteren en ons te laten raken. Vanuit die geraaktheid kan ook de ander geraakt worden.

Van de vorige paus, Franciscus, is mij zijn pleidooi bijgebleven om meer feest te vieren. Vier elkaars feesten, zei hij, en wees daarin niet te dogmatisch. Vier Chanoeka, vier de iftar, vier Kerst. En laten we, zou ik zeggen, Pinksteren niet vergeten: misschien wel het meest missionaire feest dat we vieren. Laten we het vieren met al onze buurtgenoten, om te ontdekken wat ons verbindt en te delen waar ons hart vol van is.

Tot slot

Dank aan de voorbereiders en de verhalenvertellers voor deze inspirerende avond. Dank jullie wel. We zijn geroepen om tot zegen te zijn. Daarom wil ik de avond afsluiten met samenzang van ‘Vervuld van uw zegen’.